

УДК 512.552.8

В. В. Зембик*(Ін-т математики НАН України, Київ)*

Зображувальний тип нодальних алгебр типу E

vaszem@rambler.ru

We define the representation type (finite, tame, wild) of nodal algebras of type E .

Визначено зображувальний тип (скінченний, ручний, дикий) нодальних алгебр типу E .

Ця стаття є продовженням робіт [1, 3]. У роботі [1] були введені нодальні алгебри і встановлено зображувальні типи (скінченний, ручний, дикий) нодальних алгебр типу A , тобто таких, які отримуються роздуттями і склеюваннями з сагайдаків типу A або \tilde{A} . У статті [3] було встановлено зображувальні типи нодальних алгебр типу D , тобто таких, які отримуються роздуттями і склеюваннями з сагайдаків типу D або \tilde{D} , але не є нодальними алгебрами типу A . У цій роботі ми встановимо зображувальні типи нодальних алгебр типу E , які отримуються роздуттями і склеюваннями з сагайдаків типу E або \tilde{E} .

1. Нодальні алгебри

Ми фіксуємо алгебраїчно замкнене поле \mathbf{k} і розглядаємо скінченновимірні \mathbf{k} -алгебри.

Означення 1. Алгебра A називається *нодальною*, якщо існує спадкова алгебра H з $\text{rad } H = J$, $H \supset A \supset J$ і така, що

1) $\text{rad } A = J$;

2) $\text{length}_A(H \otimes_A U) \leq 2$ для кожного простого лівого A -модуля U .

Будемо казати, що нодальна алгебра A пов'язана зі спадковою алгеброю H .

Нагадаємо, що алгебра A називається *базовою* [4], якщо її факторалгебра $A/\text{rad } A$ ізоморфна прямому добутку тіл. А оскільки ми розглядаємо алгебри над алгебраїчно замкненим полем \mathbf{k} , то в даному випадку $A/\text{rad } A \simeq \mathbf{k}^m$ для деякого m . Відомо [4], що алгебра і її базова алгебра мають однаковий зображувальний тип. У статті [1] встановлено, що якщо алгебра A є нодальною й пов'язана зі спадковою алгеброю H , то й її базова алгебра є нодальною й пов'язаною зі спадковою алгеброю, яка є Моріта-еквівалентною до H . Отже, надалі ми обмежимося розглядом лише базових нодальних алгебр.

Відомо [1, 2], що кожна базова нодальна алгебра A ізоморфна алгебри, яка отримується із базової спадкової алгебри H із сагайдаком Q за допомогою деякої послідовності склеювань і роздугтів вершин цього сагайдака.

Нагадаємо, що склеювання вершин i та j сагайдака Q називають *неістотним*, якщо не існує стрілок, які входять у вершину i (відповідно, виходять із вершини i) та стрілок, які виходять із вершини j (відповідно, входять у вершину j). У статті [1] доведено, що такі склеювання не впливають на зображувальний тип алгебри A .

2. Нодальні алгебри типу E

Тут ми розглядатимемо окремий клас нодальних алгебр, які будемо називати нодальними алгебрами типу E.

Означення 2. Нодальна алгебра A , яка пов'язана зі спадковою алгеброю H , де $H \simeq \mathbf{k}Q$ і Q — сагайдак Динкіна типу E або \tilde{E} , зветься *нодальною алгеброю типу E*.

Нагадаємо, що до сагайдаків Динкіна типу E або \tilde{E} належать графи

$$E_6 : \quad \begin{array}{ccccccc} & & & 4 & & & \\ & & & | & & & \\ & & & \gamma & & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 \end{array}$$

$$E_7 : \quad \begin{array}{ccccccc} & & & 4 & & & \\ & & & | & & & \\ & & & \gamma & & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 \end{array}$$

$$E_8 : \quad \begin{array}{cccccccc} & & & 4 & & & & \\ & & & | & & & & \\ & & & \gamma & & & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 & \xrightarrow{\eta} & 8 \end{array}$$

$$\tilde{E}_6 : \quad \begin{array}{ccccccc} & & & 6' & & & \\ & & & | & & & \\ & & & \theta & & & \\ & & & 4 & & & \\ & & & | & & & \\ & & & \gamma & & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 \end{array}$$

$$\tilde{E}_7 : \quad \begin{array}{cccccccc} & & & & 4 & & & \\ & & & & | & & & \\ & & & & \gamma & & & \\ 7' & \xrightarrow{\sigma} & 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 \end{array}$$

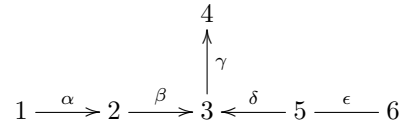
$$\tilde{E}_8 : \quad \begin{array}{cccccccccc} & & & & & & & 4 & & & \\ & & & & & & & | & & & \\ & & & & & & & \gamma & & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 & \xrightarrow{\eta} & 8 & \xrightarrow{\mu} & 8' \end{array}$$

з довільною орієнтацією ребер. В подальшому ми весь час користуватимемося позначеннями вершин і стрілок, які присутні на цих діаграмах.

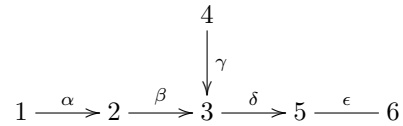
Наступні теореми описують зображувальні типи нодальних алгебр типу E. При цьому напрям стрілок, не вказаний явно на малюнках, є довільним і не впливає на зображувальний тип.

Теорема 1. *Нехай нодальна алгебра A є ізоморфною або антиізоморфною до алгебри, яка одержана з сагайдака типу E деякими неістотними склеюваннями та однією з наступних операцій:*

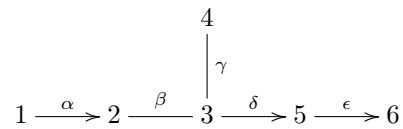
1) склеюванням вершин 1 і 3 у сагайдаку E_6 вигляду

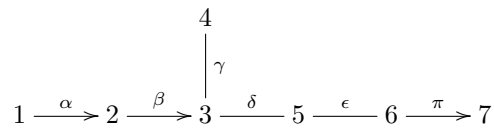
або

2) склеюванням вершин 1 і 5 у сагайдаку E_6 вигляду

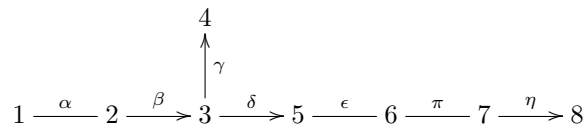

3) склеюванням вершин 2 і 7 у сагайдаку E_7 вигляду

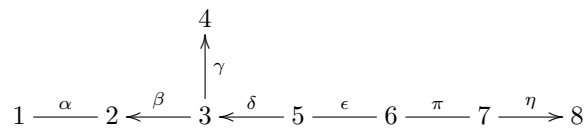

4) склеюванням вершин 3 і 7 у сагайдаку E_7 при умові, що якщо у вершину 7 стрілка π входить, то з вершини 3 обов'язково якісь дві стрілки виходять;

5) склеюванням вершин 3 і 8 у сагайдаку E_8 вигляду

або

Тоді A має скінченний зображувальний тип.

Теорема 2. Нехай нодальна алгебра A є ізоморфною або антиізоморфною до алгебри, яка одержана з сагайдака типу E деякими неістотними склеюваннями та однією з наступних операцій:

1) склеюванням вершин 1 і 3 у сагайдаку E_7 вигляду

$$\begin{array}{ccccccccc} & & & & 4 & & & & \\ & & & & \uparrow & & & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xleftarrow{\delta} & 5 & \xleftarrow{\epsilon} & 6 & \xleftarrow{\pi} & 7 \end{array}$$

або

$$\begin{array}{ccccccccc} & & & & 4 & & & & \\ & & & & \downarrow & & & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 \end{array}$$

2) склеюванням вершин 1 і 5 у сагайдаку E_7 вигляду

$$\begin{array}{ccccccccc} & & & & 4 & & & & \\ & & & & \uparrow & & & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 \end{array}$$

3) склеюванням вершин 2 і 4 у сагайдаку E_6

$$\begin{array}{ccccccc} & & & & 4 & & \\ & & & & \uparrow & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 \end{array}$$

4) склеюванням вершин 2 і 5 у сагайдаку E_6

$$\begin{array}{ccccccc} & & & & 4 & & \\ & & & & \uparrow & & \\ 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 \end{array}$$

5) склеюванням вершин 2 і 8 у сагайдаку E_8 вигляду

$$\begin{array}{cccccccc}
 & & & 4 & & & & \\
 & & & \downarrow \gamma & & & & \\
 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 & \xrightarrow{\eta} & 8
 \end{array}$$

6) склеюванням вершин 3 і 7 у сагайдаку \tilde{E}_7 вигляду

$$\begin{array}{cccccccc}
 & & & 4 & & & & \\
 & & & \uparrow \gamma & & & & \\
 7' & \xrightarrow{\sigma} & 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7
 \end{array}$$

або

$$\begin{array}{cccccccc}
 & & & 4 & & & & \\
 & & & \uparrow \gamma & & & & \\
 7' & \xrightarrow{\sigma} & 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xleftarrow{\beta} & 3 & \xleftarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7
 \end{array}$$

7) склеюванням вершин 3 і 8 у сагайдаку E_8 вигляду

$$\begin{array}{cccccccc}
 & & & 4 & & & & \\
 & & & \downarrow \gamma & & & & \\
 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xleftarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 & \xrightarrow{\eta} & 8
 \end{array}$$

8) склеюванням вершин 3 і 8' у сагайдаку \tilde{E}_8 вигляду

$$\begin{array}{cccccccc}
 & & & 4 & & & & \\
 & & & \uparrow \gamma & & & & \\
 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 & \xrightarrow{\eta} & 8 & \xrightarrow{\mu} & 8'
 \end{array}$$

або

$$\begin{array}{cccccccc}
 & & & 4 & & & & \\
 & & & \uparrow \gamma & & & & \\
 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xleftarrow{\beta} & 3 & \xleftarrow{\delta} & 5 & \xrightarrow{\epsilon} & 6 & \xrightarrow{\pi} & 7 & \xrightarrow{\eta} & 8 & \xrightarrow{\mu} & 8'
 \end{array}$$

Тоді A є ручною, нескінченного зображувального типу.

Теорема 3. Якщо подальна алгебра A типу E , не є ані ізоморфною, ані антиізоморфною до алгебри, яка підпадає під випадки, описані в теоремах 1 і 2, то вона є дикою.

3. Доведення теорем

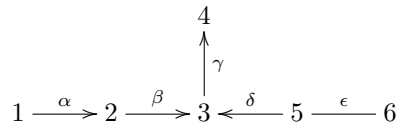
Будемо доводити теореми 1 – 3 одночасно. Легко бачити, що будь-яке роздуття вершин в довільному сагайдаку типу E або \bar{E} дасть дику задачу. Тому в доведенні ми будемо мати справу лише із операцією склеювання вершин сагайдака.

Зауважимо, що тут ми розглянемо лише деякі випадки склеювання. Інші випадки доводяться аналогічним чином, в деякому сенсі навіть простіше.

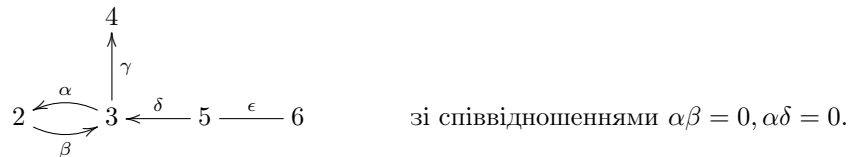
І. Склеювання вершин 1 і 3.

В залежності від напрямку стрілок, які починаються (закінчуються) у вершинах 1 і 3, тут можливі наступні підвипадки:

1)

В результаті отримаємо сагайдак вигляду

Зведемо $\alpha \rightsquigarrow \begin{pmatrix} 0 & I \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, тоді рядки і стовпчики матриці β поділяться на 2 частини, причому, із-за умови $\alpha\beta = 0$, останній рядок буде нульовим. Зауважимо також, що при зведенні β нульовий рядок діли-

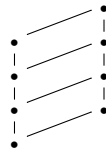
ться так же само, як і перший стовпчик. Зведемо β :

$$\beta \rightsquigarrow \left(\begin{array}{cc|cc} 0 & I & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & I \\ \hline 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right).$$

Відповідно, матриця γ поділиться на 5 вертикальних частин, з яких 1-ша і 5-та — пов'язані. Зведемо γ :

$$\gamma \rightsquigarrow \left(\begin{array}{cccc|cc|cc|cc|cccc} 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right).$$

Отже, матриця δ поділиться на 14 горизонтальних частин, причому, із-за умови $\alpha\delta = 0$, лише перші 8 з них будуть ненульовими. Легко бачити, що додавання ненульових рядків в δ задається частково впорядкованою множиною S вигляду

Також δ матиме 2 стовпчики. Згідно [5], наша задача рівносильна задачі про зображення частково впорядкованої множини, яка є кардинальною сумою S та множини, яка складається з одного елемента. З робіт [5, 6] випливає, що ця задача має скінченний тип.

Оскільки в цій задачі останньою ми зводили матрицю δ , то неважко зробити висновок, що таке склеювання в сагайдаку E_7 дасть задачу ручного типу, а уже в сагайдаку E_8 — дику.

Важче зробити такий висновок про сагайдак \tilde{E}_6 . Тут додатково поділяться рядки γ , тобто матриця γ поділиться на 5 вертикальних

2) (змінити напрям стрілки δ).

$$1 \xrightarrow{\alpha} 2 \xrightarrow{\beta} 3 \xrightarrow{\delta} 5 \xrightarrow{\epsilon} 6$$

$\begin{array}{c} 4 \\ \uparrow \gamma \\ 3 \end{array}$

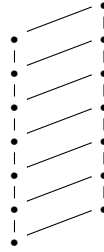
В результаті отримаємо сагайдак вигляду

$$2 \begin{array}{c} \xleftarrow{\alpha} \\ \xrightarrow{\beta} \end{array} 3 \xrightarrow{\delta} 5 \xrightarrow{\epsilon} 6$$

$\begin{array}{c} 4 \\ \uparrow \gamma \\ 3 \end{array}$

зі співвідношенням $\alpha\beta = 0$.

Матриці α , β і γ зводяться так же само, як у випадку 1). Матриця δ поділиться на 14 вертикальних частин, додавання яких задається частково впорядкованою множиною S вигляду

Також δ матиме 2 рядки. Отже, згідно [5], наша задача рівносильна задачі про зображення частково впорядкованої множини, яка є кардинальною сумою S та множини, яка складається з одного елемента. З робіт [5, 6] випливає, що ця задача є дикою.

3) (змінити напрям стрілок γ і δ).

$$1 \xrightarrow{\alpha} 2 \xrightarrow{\beta} 3 \xrightarrow{\delta} 5 \xrightarrow{\epsilon} 6$$

$\begin{array}{c} 4 \\ \downarrow \gamma \\ 3 \end{array}$

В результаті отримаємо сагайдак вигляду

$$\begin{array}{c}
 4 \\
 \downarrow \gamma \\
 2 \begin{array}{c} \xleftarrow{\alpha} \\ \xrightarrow{\beta} \end{array} 3 \xrightarrow{\delta} 5 \xrightarrow{\epsilon} 6
 \end{array}
 \quad \text{зі співвідношеннями } \alpha\beta = 0, \alpha\gamma = 0.$$

Ця задача чимось подібна до тієї, яку ми розглядали у випадку 1) (тут також присутні два співвідношення, в які входить α і одне з яких співпадає). Виявляється, що таке склеювання дає аналогічний результат: в E_6 це буде задача скінченного типу, в E_7 — ручного, а в $E_8, \tilde{E}_6, \tilde{E}_7$ і \tilde{E}_8 — вона буде дикую.

4) (змінити напрям стрілки α).

$$\begin{array}{c}
 4 \\
 \uparrow \gamma \\
 1 \xleftarrow{\alpha} 2 \xrightarrow{\beta} 3 \xrightarrow{\delta} 5 \xrightarrow{\epsilon} 6
 \end{array}$$

В результаті отримаємо сагайдак вигляду

$$\begin{array}{c}
 4 \\
 \uparrow \gamma \\
 2 \begin{array}{c} \xrightarrow{\alpha} \\ \xleftarrow{\beta} \end{array} 3 \xrightarrow{\delta} 5 \xrightarrow{\epsilon} 6
 \end{array}
 \quad \text{зі співвідношеннями } \gamma\alpha = 0, \delta\alpha = 0.$$

α, β — “пучок” (Кронекер). Для нього відомо такі нерозкладні зображення:

(1) $\alpha = I, \beta = J_\lambda$;

(2) $\alpha = J_0, \beta = I$;

(3) $\alpha = \begin{pmatrix} 1 & 0 & \dots & 0 & 0 \\ 0 & 1 & \dots & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 1 & 0 \end{pmatrix}, \quad \beta = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix};$

$$(4) \alpha = \begin{pmatrix} 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 1 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \end{pmatrix}, \quad \beta = \begin{pmatrix} 0 & 0 & \dots & 0 \\ 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix}.$$

Розглянемо лише ті зображення, в яких $\alpha = J_0$, $\beta = I$ (довільних розмірів). Якщо матриця $\alpha = J_0$ має розмір $n \times n$, то матриця γ поділиться на n вертикальних частин. Позначимо $\gamma = (\gamma_1 \ \gamma_2 \ \dots \ \gamma_n)$, тоді із рівності $\gamma\alpha = 0$ випливає, що $\gamma_1 = \gamma_2 = \dots = \gamma_{n-1} = 0$, $\gamma_n \neq 0$. Теж саме можна сказати і про δ (зауваживши при цьому, що через ϵ матриця δ ділиться ще за рядками). Виходить, що γ і δ діляться на вертикальні полоси і їх може бути скільки завгодно. При цьому, як відомо, стовпчики, які відповідають клітинам меншого розміру, можна додавати до стовпчиків, які відповідають клітинам більшого розміру. Крім того, після зведення матриці ϵ матриця δ поділиться на дві горизонтальні полоси, одну з яких можна додавати до другої. Отже, ми одержимо задачу про пару частково впорядкованих множин, одна з яких — це $(1, 2)$, а друга — лінійка довільної довжини. Як впливає з [7], це дика задача.

II. Склеювання вершин 2 і 5.

Зауважимо, що напрям стрілки γ ролі не грає, а напрями стрілок α і β можна вибрати довільними. В залежності від напрямку стрілок δ і ϵ , тут можливі наступні підвипадки:

- 1) (δ входить у вершину 5, а ϵ із неї виходить).

$$1 \xrightarrow{\alpha} 2 \xrightarrow{\beta} 3 \xrightarrow{\delta} 5 \xrightarrow{\epsilon} 6$$

$\begin{matrix} & & & 4 \\ & & & \uparrow \\ & & & \gamma \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \end{matrix}$

В результаті отримуємо сагайдак вигляду

$$1 \xrightarrow{\alpha} 2 \begin{matrix} \xrightarrow{\beta} \\ \xleftarrow{\delta} \end{matrix} 3 \begin{matrix} \xrightarrow{\gamma} \\ \xleftarrow{\epsilon} \end{matrix} 4$$

$\begin{matrix} & 6 & & 4 \\ & \uparrow & & \uparrow \\ & \epsilon & & \gamma \\ & & & \\ & & & \\ & & & \\ & & & \end{matrix}$

зі співвідношеннями $\epsilon\alpha = 0, \beta\delta = 0$.

Зведемо $\alpha \rightsquigarrow \begin{pmatrix} 0 & I \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, тоді стовпчики матриці ϵ поділяться на 2

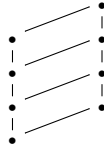
частини, причому, із-за умови $\epsilon\alpha = 0$, перший стовпчик буде нульовим. Після зведення $\epsilon \rightsquigarrow \left(\begin{array}{c|cc} 0 & 0 & I \\ \hline 0 & 0 & 0 \end{array} \right)$, рядки матриці δ поділяться на 3 частини. Зведемо δ :

$$\delta \rightsquigarrow \left(\begin{array}{cccc} 0 & I & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & I & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 0 & I \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right).$$

Відповідно, матриця γ поділиться на 4 вертикальні частини. Зведемо γ :

$$\gamma \rightsquigarrow \left(\begin{array}{cc|cc|cc|cc} 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right).$$

Отже, матриця β поділиться на 8 горизонтальних частин. Легко бачити, що додавання рядків в δ задається частково впорядкованою множиною S вигляду

Також β матиме 9 стовпчиків, причому, враховуючи умову $\beta\delta = 0$, лише 3 із них будуть ненульовими. Додавання цих стовпчиків задається лінійно впорядкованою множиною. Згідно [5], наша задача рівносильна задачі про зображення частково впорядкованої множини, яка є кардинальною сумою S та множини, яка є лінійно впорядкованою і має 2 елементи. З робіт [5, 6] випливає, що ця задача ручна (нескінченного типу).

Неважко зробити висновок, що вже у сагайдаку E_7 таке склеювання дасть дику задачу (при появі нової стрілки, яка не входить у співвідношення, додатково поділяться рядки і стовпчики в δ і, відповідно, більше рядків і ненульових стовпчиків стане в β , яку ми зводили останньою).

Розглянемо ще випадок склеювання вершин 2 і 5 в сагайдаку \tilde{E}_6 :

$$\begin{array}{ccccccc}
 & & & & 6' & & \\
 & & & & \uparrow & & \\
 & & & & \theta & & \\
 & & & & 4 & & \\
 & & & & \uparrow & & \\
 & & & & \gamma & & \\
 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 \xrightarrow{\epsilon} 6
 \end{array}$$

В результаті отримуємо сагайдак вигляду

$$\begin{array}{ccccccc}
 & & 6 & & & & \\
 & & \uparrow & & & & \\
 & & \epsilon & & & & \\
 1 & \xrightarrow{\alpha} & 5 & \xleftarrow{\delta} & 3 & \xrightarrow{\gamma} & 4 \xrightarrow{\theta} 6' \\
 & & \downarrow & & \downarrow & & \\
 & & \beta & & & &
 \end{array}$$

зі співвідношеннями $\beta\delta = 0, \epsilon\alpha = 0$.

Ця задача також дика (див. склеювання вершин 2 і 4 у сагайдаку \tilde{E}_6 — якщо перепозначити деякі стрілки, то наша задача ідентична вищевказаній).

2) (δ і ϵ входять у вершину 5).

$$\begin{array}{ccccccc}
 & & & & 4 & & \\
 & & & & \uparrow & & \\
 & & & & \gamma & & \\
 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & \xrightarrow{\delta} & 5 \xleftarrow{\epsilon} 6
 \end{array}$$

В результаті отримуємо сагайдак вигляду

$$\begin{array}{ccccccc}
 & & 6 & & 4 & & \\
 & & \downarrow & & \uparrow & & \\
 & & \epsilon & & \gamma & & \\
 1 & \xrightarrow{\alpha} & 2 & \xrightarrow{\beta} & 3 & & \\
 & & & & \downarrow & & \\
 & & & & \delta & &
 \end{array}$$

зі співвідношеннями $\beta\epsilon = 0, \beta\delta = 0$.

Зведемо $\alpha \rightsquigarrow \begin{pmatrix} 0 & I \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, тоді рядки матриці ϵ поділяться на 2 частини.

Зведемо ϵ :

$$\epsilon \rightsquigarrow \begin{pmatrix} 0 & I & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & I \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}.$$

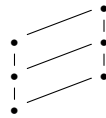
Відповідно, стовпчики матриці ϵ поділяться на 4 частини, причому, із-за умови $\beta\epsilon = 0$, перший і третій стовпчики будуть нульовими. Зведемо β :

$$\beta \rightsquigarrow \left(\begin{array}{c|c|c|c} 0 & 0 & I & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \middle| \begin{array}{c|c} 0 & 0 \\ 0 & I \\ 0 & 0 \end{array} \right).$$

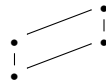
А значить, матриця γ поділиться на 3 вертикальні частини. Зведемо γ :

$$\gamma \rightsquigarrow \left(\begin{array}{c|c|c} 0 & I & 0 \\ 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{array} \middle| \begin{array}{c|c} 0 & 0 \\ 0 & I \\ 0 & 0 \end{array} \middle| \begin{array}{c|c} 0 & 0 \\ 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{array} \right).$$

Отже, матриця δ поділиться на 6 вертикальних частин. Неважко бачити, що додавання стовпчиків в δ задається частково впорядкованою множиною S_1 вигляду

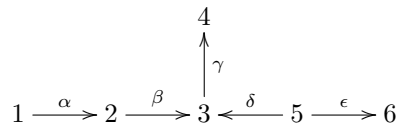

Також δ матиме 8 рядків, причому, враховуючи умову $\beta\delta = 0$, лише 4 із них будуть ненульовими. Додавання цих рядків задається частково впорядкованою множиною S_2 вигляду

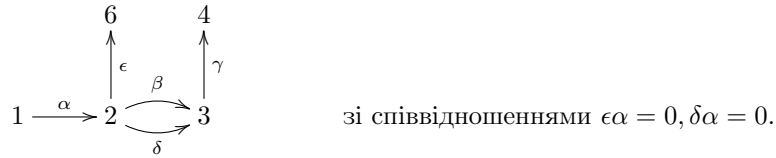

Отже, наша задача рівносильна задачі про зображення частково впорядкованої множини, яка є кардинальною сумою S_1 та S_2 . Як відомо, ця задача — дика.

3) (δ і ϵ виходять з вершини 5).

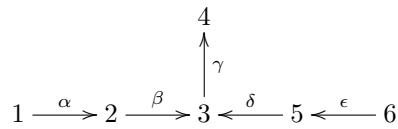

В результаті отримаємо сагайдак вигляду

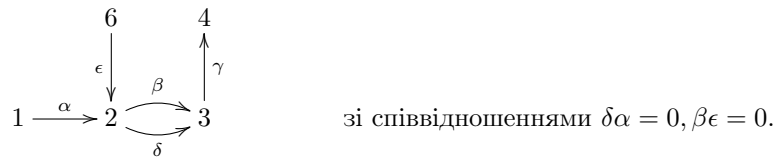

А це є дикий сагайдак (тут немає співвідношень на стрілки β, δ і ϵ між собою). А отже, наша задача — дика.

4) (δ виходить з вершини 5, а ϵ входить в неї).

В результаті отримаємо сагайдак вигляду

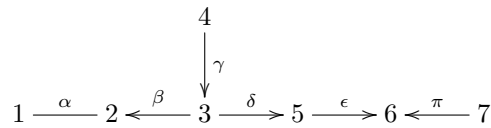

А це є дикий сагайдак (тут немає співвідношень на стрілки β, δ і γ між собою). А отже, наша задача — дика.

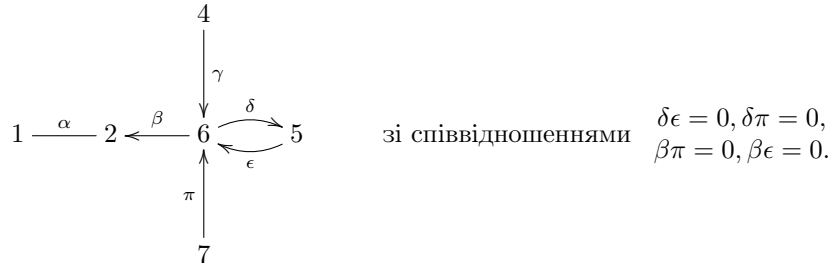
III. Склеювання вершин 3 і 6 у сагайдаку E_7 .

Очевидно, що якщо стрілки δ і ϵ одночасно входять у вершину 5 (або виходять із неї), то ми автоматично отримаємо дикий сагайдак. Тому ми можемо зафіксувати напрям цих стрілок, вважаючи, наприклад, що δ входить у вершину 5, а ϵ із неї виходить. В залежності від напрямку інших стрілок, які починаються(закінчуються) у вершинах 3 і 6 (β, γ і π), тут можливі наступні підвипадки:

1)

В результаті отримаємо сагайдак вигляду

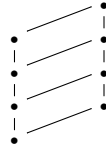
Зведемо $\epsilon \rightsquigarrow \begin{pmatrix} 0 & I \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, тоді рядки і стовпчики матриці δ поділяться на 2 частини, причому, із-за умови $\delta\epsilon = 0$, перший стовпчик буде нульовим. Зауважимо також, що при зведенні δ нульовий стовпчик поділиться так же само, як і другий рядок. Зведемо δ :

$$\delta \rightsquigarrow \left(\begin{array}{cc|cc} 0 & 0 & 0 & I & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 0 & 0 & I \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right).$$

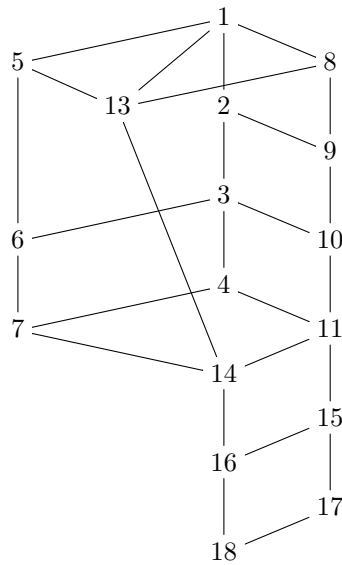
Відповідно, матриця γ поділиться на 5 горизонтальних частин, причому 1-ша і 5-та частини пов'язані. Зведемо γ :

$$\gamma \rightsquigarrow \left(\begin{array}{cccccccc} 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 0 & 0 & I & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & I \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right).$$

Тоді матриця π також поділиться на 14 горизонтальних частин, причому внаслідок умови $\delta\pi = 0$ останні 6 рядків будуть нульовими. Зауважимо також, що в цій матриці 4 перші і 4 останні рядки пов'язані. Додавання ненульових рядків тут задається частково впорядкованою множиною вигляду:

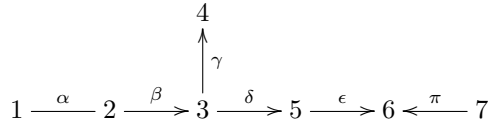
При зведенні матриці π , вона поділиться на 44 горизонтальні частини. Отже, в кінцевому рахунку матриця β буде мати 2 горизонтальні частини і 44 вертикальних. Враховуючи умови $\beta\pi = 0$ і $\beta\epsilon = 0$, лише 18 стовпчиків у β будуть ненульовими. Пронумерувавши їх справа наліво від 1 до 18, неважко зробити висновок, що додавання цих стовпчиків задається частково впорядкованою множиною S вигляду:

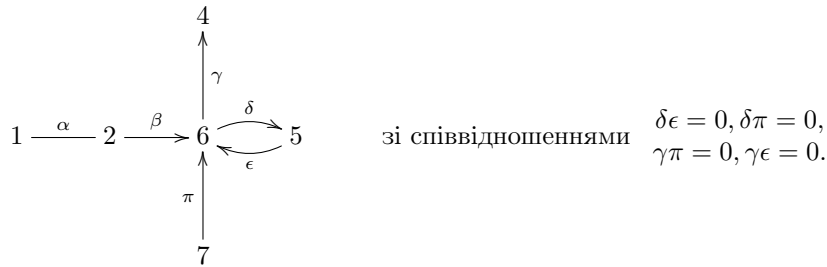
З [5] випливає, що наша задача рівносильна задачі про зображення частково впорядкованої множини, яка є кардинальною сумою S та

множини, яка складається з одного елемента. З робіт [5, 6] випливає, що ця задача дика.

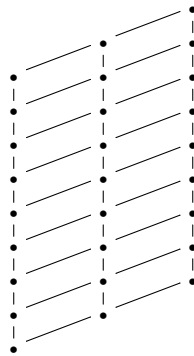
2)

В результаті отримаємо сагайдак вигляду

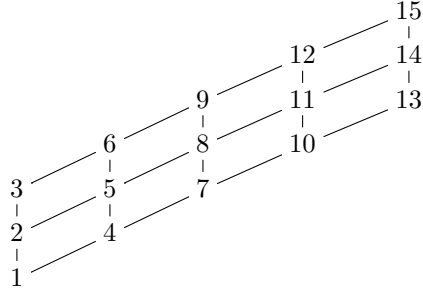

Аналогічно до попереднього випадку, спочатку зведемо матриці ϵ і δ . Після цього матриця β поділиться на 5 горизонтальних частин (1-ша і 5-та з них пов'язані) та 2 вертикальні. Після зведення кожен з рядків в β поділиться на 3, причому пов'язані (1-й і 5-й рядки) ще додатково поділяться, тобто в кінцевому рахунку β матиме 27 рядків, додавання яких задається частково впорядкованою множиною вигляду:

Тоді матриця γ розіб'ється на 27 стовпчиків із такими ж додаваннями. Враховуючи умову $\gamma\epsilon = 0$, перші 12 стовпчиків в γ будуть нульовими.

Тобто, залишається 15 ненульових стовпчиків. Пронумеруємо їх зліва направо від 1 до 15. Зазначимо, що додавання цих стовпчиків керується частково впорядкованою множиною вигляду:

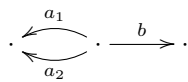
Розглянемо зображення, в яких γ має наступний вигляд (де ненульові смуги — лише 6, 9, 11 і 13):

$$\gamma = \left(\begin{array}{c|c|c|c|c|c} I & 0 & 0 & 0 & I & 0 \\ 0 & I & I & 0 & I & 0 \\ 0 & 0 & 0 & I & 0 & I \end{array} \right).$$

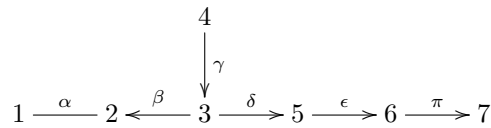
Тоді, з умови $\gamma\pi = 0$ випливає, що π має вигляд

$$\pi = \left(\begin{array}{c} -A_1 \\ -A_1 - A_2 \\ A_2 \\ B \\ A_1 \\ -B \end{array} \right),$$

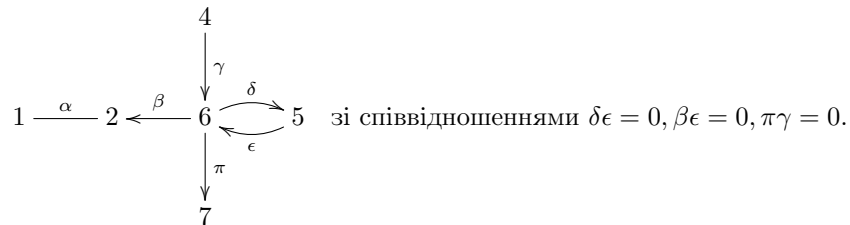
де матриці (A_1, A_2) утворюють пучок і ніяких додавань між A_1 , A_2 та B немає. А це є відома дика задача — зображення сагайдака:

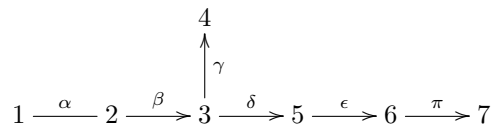
3)

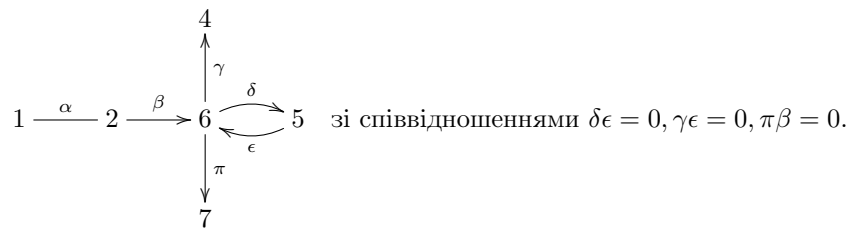
В результаті отримаємо сагайдак вигляду

4)

В результаті отримаємо сагайдак вигляду

Ми не будемо приводити доведення для останніх двох підвипадків, лише зазначимо, що воно подібне доведенню для підвипадків 1 і 2. Враховуючи, що тут на одне співвідношення менше, задача не може бути «кращою» за дві вищероглянуті, а тому вона також дика.

Цим завершується доведення теорем 1–3.

Література

- [1] Drozd Y. A., Zembyk V. V. Representations of nodal algebras of type A // Algebra Discrete Math. – 2013. – 15, № 2. – P. 179–200.
- [2] Зембик В. В. Будова скінченновимірних нодальних алгебр // Укр. мат. журн. – 2014. – 66, № 3. – С. 415–419.

-
- [3] Дрозд Ю. А., Зембик В. В. Зображувальний тип нодальних алгебр типу D // Укр. мат. журн. – 2014. – 66, № 7. – С. 930–938.
- [4] Дрозд Ю. А., Кириченко В. В. Конечномерные алгебры. – К.: Вища школа, 1980.
- [5] Клейнер М. М. Частично упорядоченные множества конечного типа // Записки науч. семин. ЛОМИ. – 1972. – 28. – С. 32–41.
- [6] Назарова Л. А. Частично упорядоченные множества бесконечного типа // Изв. АН СССР. Сер. мат. – 1975. – 39. – С. 963–991.
- [7] Kleiner M. M. Pairs of partially ordered sets of tame representation type // Linear Algebra Appl. – 1988. – 104. – P. 103–115.